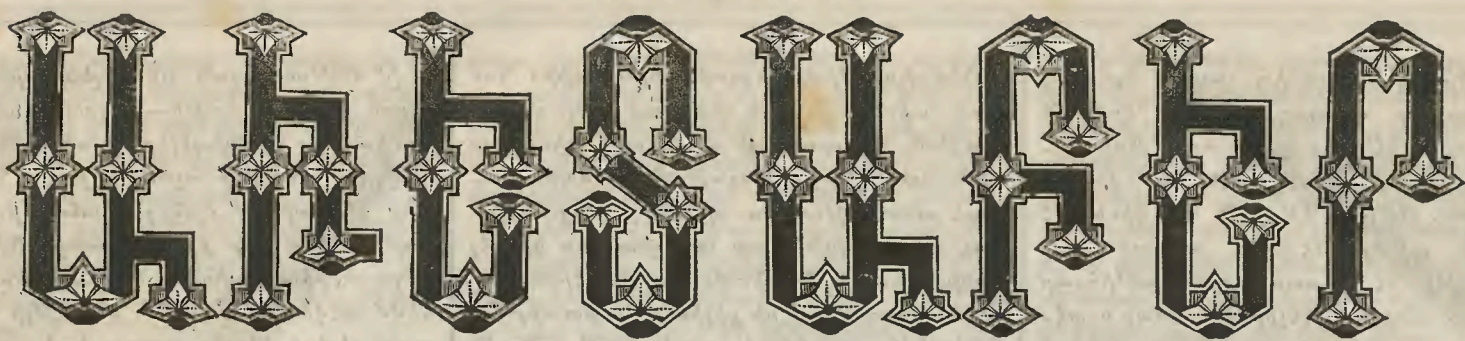

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆՈՅԻ,

ԻԼՄԻՅԵ, ՊԵՅԹԻՅԵ ՎԵ ՍԻՅԱՍԻՅԵՅԵ ՏԱՊԻՐ ՂԱԶԵԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 30.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՅՈՒՆՈՒԱՐ 8, 1887.

Ն. 2.

ՄԵՎԱՏՏ Ը ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԵ

	Սահեֆէ
Աղա՛հ «Փետեբերիդ»	9
Կենսէրէ Պեր Տա՛վէթ	9
«ԴՅ Սիօն, Ուլան, Գուլվէթին Կլյուն»	40
Թաթը Սեօղէր	40
Շարդի Էլթօփտնըն Անյասկյունը Յ.	41
Մաքնալարըն Ասար Ը Ճէլլէսի	42
Նապլ Հազգընտա Էջրէն	43
Մանթար	43
Հալատիս Ի Շէթթա	43
Մէթթուպար	43
Շու՛ւնաթ Ը Սէյասիյէ	45
Ազէլէրին Ֆէյաթը	46

ԱՒԵՏԱՌԵՐ. Հէր հաֆա ճոնմա՛ երթեսի կիւնիւն ցեղը օլունուր :

Մեմայիք Ի շահանկ վէ տիյար Ը Եճնէպիյէ իջիւն սեմէիյի պեր վեճնի փեղին 2, վէպար Ը ալըղը 4 սիմ Մեհիտիյէ, վէ պիւր ցիւսիսէսի 40 փարա տըր : Փօսթա իւնթերի քարաֆըմըգա ա՛խտ տիր :

Ղազեթայա տէրճ իջիւն քահրիրար Իսքանդար Ամերիգան խանընտա Մր. Հ. Ս. Պարնըմ իսմիկէ, ապօնէ Եազըյմազ, վէ փօտայա ա՛խտ մեվատտ իջիւն մեքքուպ վէ ազգէ Մր. Ո. Ո. Բիքէ կեօնտերիյմէի տիր :

Ամերիգան Մեհիտիյէրի Շեքէթի Թարաֆընտան ՍԱՀԻՊԻ ԻՍԹԱՆՊՈԼ, Ճ. Բ. ԿԻՐԻՆ : ՄԻՒՆԵԼԵԹ, Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ :

ԱԼԼԱՀ «ՓԵՏԵՐԻՄԻՉ»

Խորիսթիյանըն ինտանտէ փետեբերիդ քէլիմէսնտէն տա՛հա թաթը վէ տա՛հա մուհիպպ պիւր շէյ Եօգ տըր : Պիղ սապա՛հարը փետեբերին խանտանտէն չը դըպ պիւթիւն կիւնիւ տըղարըտա միւթ թէլիֆ իլէր իլէ կէշիրտիքաէն սօնկրա, Եալընըղ աղչամտան աղչամա փետեբին նէ ալտէթ Ետէն Էվլաարը կիպի տէ յիւ իղ : Խալը, պիղ պիւթիւն կիւն փետեբերիդ իլէ իղ, փետեբերիդ տալիս պիւ զիմ իլէ տիր : Անըն հուզըրըն տալ թէրը Էթմէյիլ : Պիւթիւն կիւն ճիւմէ իշիմիլտէ Եօղըրընը, միւշըլթ վէ Էնտիլէթերիմիլտէ փետեբերիդ պիղիմ իլէ տիր :

Վէ տէյիլ Եալընըղ կիւնտէ իքի տէֆա, րէսմի սուրէթտէ օլարադ, անճադ տա՛հա իմա հէր իսթետիյիմիլտէ ինթիյաճը մըղը Անա պէյան Ետէ պիլիլիլ : Էյէր պիղ Սնա սէօյլէմէքաէն օսանմաղ իսէք, Օ պիլիլ տինկլէմէքաէն տալ օսանմաղ : Քէնտիմիլի Եալընըղ սապա՛հ վէ աղչամ տու՛տընա հատը Էթմէյէ պիւր մէճպու :

րիյէթիմիլ Եօգ տըր : Կիւնտէ Երմի տէֆա, վէ հաթթա պուլտան զիյա տէ տէֆալար կէօղիւնիւ Եօգարը դալալըրը Երմիլինի Անա ալա պիլիլիլ, վէ Եալընըղ պիւր թէք սէօղ ինթիյաճընը, վէ Անա օլան ինթիյաճընը Սէլա՛հա վաթի Էթմէյէ քեաֆի տիր :

Էյէր պիւր մուհարրի իսէն, մատա նըն Եօնիւնտէ օթուրըղ դալէմիլի Ելինէ ալաղընտա, իլինէ պաշլամաղտան, կէօղիլինի դափալը սէնի իլինտէ միւ պարէք դըմարը իլին Սլա՛հա պիւր տադիգէ տու՛ա Էթմէյէ, Եալաօ օլ կիւնտէ քէնտի իլինտէ թէսատիւֆ Ետէճէյին ինտա վէ սէօղ անկլամաղ, սէրթ վէ պալարը Ֆիլըլի վէ դալաճը տու՛մէլ իլէ օլաճադ մու՛ամէլէնտէ սանա տէլալթ Էթմէյիլի Սնտէն թէմէնի Էթմէյէ, Անըն մու՛ամէլէթիլէ քէնտիլի տա՛հա դօլայ դալթ Ետէճէքալին, վէ սիւքիւթ պիւր թարղտա ՛արղ օլունան տու՛անըն թէ՛սիլիլէ րէֆիլին պուլունան կիւնաճքեարըլ իլէ տա՛հա զիյատէ հալիմանէ պիւր թարղտա մու՛ամէլէ Ետէ պիլէճէքալին :

Վէ Էյէր պիւրինի Էյի պիւր շէյ հադընտա միւթէ՛հատըր դըրմադ իսթէր իսէն, սա՛իլըլին Երմիլինի Եթիլմէք իլին Էն դըստա թարիլ Սլա՛հ թարիլի օլաղընը զիքը Ետէքէք, ճիւմէլ արղուլընը սէմալի փետեբինէ ՛արղ Էյլէ : Գըտա վէ սիւքիւթ պիւր թարղտա ՛արղ Ետէքէք տու՛ա Էնտիլէթերինի թալիֆ Էթմէքէ պէրապէր մէսէրթերինի տալիս թէլիլտ Ետէճէք տիր : Տու՛ա ճէմիլէթիլէրինտէ պաշլալարըն հուզըրընտա թաղալիմ օլունմաղը փէք օ դատար միւնտիլ օլմայան, ֆաղաթ սէնիլ թատալիլըրընտա վէ ՛եօմիլինա տէ փէք մուհիմ պիւր Եթը թութմըղ օլան պիւր չօդ ուֆադ մէ՛սէլէլէր վար տըր քի, անլէրին ճիւմէլիլի տալի մալիֆի տու՛տա Սլա՛հա ՛արղ Ետէ պիլիլիլ :

ԿԵՆՃԼԵՐԻ ՊԻՐ ՏԱՎԵԹ

(Թէրճմէսի պեր վէճ Ի զիյր նապլ օլունան ֆըղրա պիւր վալիլին քէնտի ճէմա՛ա թընտա պուլընան կէնսէրէ օլան խիթաղը :

նըն պիւր դըմը օլունա, Ա-Երաֆէլի օղունան կէնսէրէ տալի ֆա՛իտէլի օլմաղը արղու վէ նիյաղըլէ պուլարա տէրճ Ետիլմիլ տիր :

Պունտան պէօյլէ պանա, Էյ փետեբիմ, սէպալթիթիմտէ պանա Հատի օլան սէն սին տէյիլ չաղըրմայաճաղ մը սըն : Էր. Յ. 4 :

Իզան Ետէճէյիմիլ մատտէ հէր նէ դատար սատէ իսէ տէ փէք մուհիմ տիր, վէ անըն մադստի տիյանէթ հաղընտա պիւսպիլիլին պիլպայ օլմայան կէնսէրի տիյանէթին Էնէմ միլէթիլի զիյատէ հիս Էթմէյէ, վէ Բրիտտըր ՛ալէնէն իզար Ետէն միւմիլիլէր արաթընտա պէլի պիւր մէլիլ թութմաղա թէլիլիլ Էթմէք տիր : Սէն Սլա՛հըն Էվլաար օլմաղ քէնտիլինէ վաճիլ օլաղընը հիս Ետէքալին, վէ Ֆիլ վաղը՛ Սնըն Էվլաարընտա պիւրի սին : Ֆաղաթ ինայէթ Էվլաարընտա տէյիլիլ, կիւն տէ Սլա՛հ իլին «Փետեբիմ» տիր տէրսին Վալիտէնի տիլիլտէ իքէն թէքէրիլ Էթմիլ օլաղըն «Էյ սէմալթտա օլան փետեբիմ» սէօղիւնի վէ անտէն սօնկրա, «Էյ փետեբիմ, սէպալթիթիմիլ հատիսի սէն օլ» դարարընը դալիլին սանա տէր խաթը Էթմիլիլէքտէ տիր : Սէն կիւնալարընտա տօլաղը նատիմ օլարադ չօդ տէֆա պու սէօղիլ թէքարըլա մը սըն : Էսա Ը քէլամ Սլա՛հը հաղիլաթէն փետեբին տէյիլ թանթաղա, վէ տէլալթ իլին պիւր փետեբէ կիպի քէնտիլին Անա թէսլիմ Էթմէյէ սէնի մուհապալթ իլէ հէմ տալի հալիմանէ պիւր սուրէթտէ տա՛վէթ Էթմէքտէ տիր : Ֆիլ հաղիլէ սէնէնիլ իլք կիւնիւնտէ վէ ՛եօմիլին պաշլանկընտա քէմալը ինթիյաճ պէօյլէ պիւր դարարա կէլմէն վաճիլ տիր : Կէլիլ սէնտէ պու փետեբին Էլինտէն ալաղըն պիլիլէն նիմէթ լէրէ պիւր տէֆա նաղար Էյլէ : Անըն իլին Եալաթըն մը : Նէ սէպէպտէն իսպալթիլ Ետէն կիլթմէքտէ օ տէրճէ նիլալմաղ պուլունըղ պաշլա Եթըլէրտէ տա՛իմա նիլալ իլք պուլունտըն : ինայէթ վաթթալարընտան նէ դատար աղ թէ՛սիլիլտին, վէ կէլիլ շէյլէրտէն նէ դատար չօդ խօշալտըն : քէնտիլին կէլ, վէ պու շէյլէրի պիւր տէֆա տիւլիլն :

Սլա՛հըն իհան Էթմէք իսթէպիլի տա՛հա պէօյլէ պէրէքէթիլէր վար տըր : Վէ պունալար ինայէթ պէրէքէթիլի տիր : Անլէրէ արղու Ետէր մի սին : Անլէրէ մալիլ օլմաղ իլին ճանըն թալիմ Էյլէ, վէ ինայէթ թալիլ հուզըրըն Եաղալ, Սլա՛հըն թալիլաթ վէ Էթմիլին տիլալաթ Էթմէք, քէնտիլին Անըն տէլալթիլին հէլալէ Էյլէ : պէօյլէն տուլըն լարըն թաղալի օլունմաղլէ պէրապէր, Էվլատ Ուլա՛հա վաճիլ օլան տուլընարա մալիլ օլաճաղըն : Պու վաղըթտան պաշլալարա պէօյլէ Էյլէ : Խորիսթիյան պիւր մէլէք իթթիլաղընա, վէ Էյի պիւր ՛եօմի կէլիլիլէն :

լարն պրինս, «վէ չիմտի, վալիտէրին էն սէվիլիւնիւն օլտն վալիտէմ» իտարէսիլէ խիթամ վէրմիլ իտի: Պու սէօլիւն քէնտինի էդ ճան ու տիլ սէվիլիւն օլտն վալիտէսինն հն դատար խօշ կէլէճէնինն 'սնէպա անըն չիւպ-հէսի վաթ մը խտի: Սնէպա վալիտէսինին քէնտի կալընը օտարնոտ պու սէօլիւն չօգ տէֆ'ա թէքարայաճաղը անըն ֆիքրինտէն կէլաթ մի:

Եօմրիւն իւք գըսմը, կա'նի վալիտէն թաթը ը հնգարէթինտէ միրուր էտէն էյամ խիթամ պուլմը խտի: մա'սուկար քէնտիլէ-րին չօնուգճա օլտն թաթը հայլէրինտէն կէլիւ, սէվիլն վէ էդիլէթ վէրիսի հարէքէթլէրին տա-խի թէքլէ 'աղը պալիլ չօնուգլար վէ պա-տէհու քէնտիլի իտարէ էտէն տէքլէր օլմուշ-լար, վէ չիմտի 'էօմր ի թէ'այլիւնլէրի իչիւն տիւնհանըն միւլթիլի քէնտիլէրինտէ տա-ղըմըլար խտի: Անլէրին ֆիքրլէրի մէշըու, տիւլիւնէլէրի քէնտի իչիլիւնն ճէլալ օլմու-մը, վէ եիւլէքլէրի տօլու խտի: Փագաթ ան-լէրին տրաւնոտ պիւրի վար իտի քի վալի-տէսինի ունուլմամը խտի: Վալիտէսինի սէվիլ վալիտէ թարաֆընտան տախի քիւ-չիւք պիւր չօնուգ կիպի սէվիլիւն խտի: Պու տաթմ վալիտէսինն քէնտի իչիլիւն հազընտա, թէպէտաիւլ էթմիլ 'էօմրիւ, իւլթէթ էթտի-չի կէնի ընֆիլէրի, պուլմուտը մա'նալին մանգարէլէրի հազընտա մուֆասալ մէք-թուլար կաղար խտի: Վալիտէսի օլմընը կաղարը պու խուսուլարտան փէք մա'նուգ օլուր իտի իսէ տէ, օլմընը մուհապլէթինի իպրազ էտէն ֆըգրալար անա տա'նա գիյատէ մուհիլ ի մա'նուգլիլթ օլմագտա խտի:

'Սնէպա օլմանլար քէնտիլէրին քէնտի վա-լիտէլէրինն հն տէքլէն մուհիլալ օլարըլարը-նը հիտա էտէրլէր մի, վէ ճիւլի հէտիլէլէ-րին, լաթիֆ սէօլլէրին, գըսա գիյարէթլէ-րին քէնտիլէր ուղընընա ուղըն սէնէլէր գա'նալթ ու սըգընթլարա գաթլանմը օլտն վալիտէլէրինն հն տէքլէն մուհիլ ի մէսէր-լէթ օլարընը տէք էտէրլէր մի: Կէշմիլին թէֆէքըլիւլէ իթլիֆա էթմէյէ մէճպուր օլտն վալիտէլէրին 'էօմրիւ սօղուգ տըր: Վէ էյէր անլէր էսքի էվլէրինտէ գալըլար իսէ չօնուգլար կիթալիլթէն սօնիլա օտարա ան-լէրէ պօշ վէ չըպազ կէօրիւնիւր: Անլէր ի-չիւն կազ քէնտի էյլէնէլէրիլէ, կուվալարը վէ դուշարըն թէքէնիւլիլէ կէշմիլ վէ կիւ-հալալարը էտէքտէ կիպի կէօրիւնիւր: Պու հալտէ օլտն վալիտէլէր իչիւն էվլալարընը մուհապլէթի, պուլուլթը կիւնլէրտէ փէնէ-րէտէն իչիլիլէ 'աքս էտէն կիւնէլ փէրթէլ-լէրի, վէ սօղուգ կիւնլէրտէ էթրաֆընտա օթուրաղլարը սօլա կա մանիլալըն հէրաթէ-թի կիպի տիւր: Մէ'մուլ էտէրիլ քի «վալի-տէլէրին էն սէվիլիւնիւն օլտն վալիտէմ» տէլիւ կաղան չօգ կէնէլէր վար տըր:

ՇԱՐԳԻ ԷՎՐՈՓԱՆՆԵՆ ՍԻՅԱՍԻՅՈՒՆՆԸ

ԳՕՆԹ ԹԱՍՖԷ

Մաճարիսթանտան թէքար Ավսթրիայա Մ. Թիլաուան 1879տան պէրու Ավսթրիա տէվլէթլինին պաշ վէքիլի պուլուան Գօնթ Թաաֆէյէ կէշէրիլ Գօնթ Թաաֆէ Սթիւարթ դըալ խանէտանըն 1688տէ աղ, վէ ին-կիլթէրրաւան թարա օլտնմաղընտան պէրու քէնտի խանէտանըն պէրապէր Ավսթրիա տա իւքեան վէ թէվալթըն էթմիլ օլտն պիւր ի-լանտալը ասըլաւտէ հէպիլնտէն տիւր: Միւ-շարիլէյ չօնուգ իւքէն չիմտի իմիլթաթ օ-լան Արչիլիւք Փրանսուա Ժօզէֆին էն սէվ-կիւլիւ օլտն արգատաղը օլուպ, թէնտա

օլտուղարը վաղըթ իմիլթաթ օլմալարիլէ-հէ տա'նա «էտվարտ» չաղըրը: Իմիլթա-թ օլմալարէթլէրի Գօնթ Թաաֆէյի փէք զիյա-տէ սէվիլա, անը քէնտինն մուհիլալ ստարդ իթլիլաղ էթմիլ, վէ քէնտիլէ ի ումուրը մուհիլմէ խուսուլարտա տնընէ իմիլթաթ էյլէտիլինտէն, միւլարիլէյ պիւլիւն իմիլ-թաթ օլմալար էն զիյալտէ հուլթուլ ու թէ'սի-րի օլտն դաթ տըր, վէ ֆիլհաղիլտէ միւ-շարիլէյ 'այնը չաղա վէ լաթիֆ քէնտիսի օլտուղընտան, պիւր Գրալ կա իմիլթաթ օլմալար անըն կիպի խօշ վէ լաթիֆ պիւր միւլիւր պուլ-մալը սալըրի դալըր միւլթիլ տիւր: Միւլարի-լէյին քիւլլիլէն 'տնիլ վէ դարիպ օլտն հէյէ-թիլին վաթ ու թաթիֆ էթմէք միւլթիլէն տիւր: Գօնթ Թաաֆէ գըսա պօլը վէ էթիլն տօլուհնա օլուպ, պիւր իթալիլալ պաշնա պէնդէր պաշը, ուղըն վէ տիւք գարա սալը, վէ պիւր հէյլ' աթլայարազ էիւրիլիւլիւ, վարազ կէօլլէրի, վէ տա'նի սուրէթտէ կիւ-լիւպ գա'նալա էթմէքտէն կէնիլլէնմիլ աղը վար տըր: Ասիլ լիտանը օլտն Ալման լիտանը-տան պաշա հիւլիլ լիտանը էյի թէքլիլմ է-տէմէտիլինտէն, Գօնթ Թաաֆէ փէք օլուլմուլ վէ մա'լիւմալը պիւր դաթ տէլիլ տիւր: Վէ սու-րէթի դա'նիլտէն հիւլմ օլուլմուլ իսէ, միւ-շարիլէյ տիլէր մէվէքէթտէ վուլու' պուլ-լան վազա'լարտան խապէրտար օլմալ իչիւն հիւլ վաղիֆէ էտիլմէքտէ տիւր: Միւլարի-լէյին իչի կալընը Ավսթրիայը իտարէ էթ-մէք, վէ Բայսթիլա իլյաթէթ էթմէք օլտուղը ճիւլէթլէ, քէնտի վաղթընը կալընը անա հաթ էտէր:

Գօնթ Թաաֆէ ֆրէնս Ալրապէրիլին կէրինէ պաշ վէքիլ օլմալիւլըն իմիլթաթ օլմալար-ֆընտան տա'վէթ օլմալարընտա թալըրտա վալի խտի: Հիւլթիլմէթ ի մէշըուլթ թէ'սի օլտնալարտան պէրու Ալման հիւլթիլթիւր-վէրան ֆըրգալը մէվլըլի իղթիտարա օ-լուպ, օլ վաղըթ ֆըրգալը մէքըլիւրէն հիւլթազ ու չիպազ պէլիլէսինն օլարալը, պիւր գաշ գըսալարա սըրըմըլար խտի: Գօնթ Թաաֆէ օլ վաղթաւտէ հիւլթիլթիւր վէրիլ Ալման ֆըր-գալընա հն մէրթէպէ գըսալիլթ վէ մուլա-լէթէթտէ պուլուլմուլար իսէ, պիւրի պիւրէ-րին տախի օ մէրթէպէ հնէթրէթ կէօլթէ-րիլ մուլալթէթտէ պուլուլմուլ օլտն հիւլ ֆըրգալարը թօլիլալը, միւլարիլէյին «մու-հաֆաղաքտար» թէմալլէ էթմիլ էքսէրիլթ ֆըրգալըն թէքլիլ ու թանիլմէ պաշալար: Չէքլէրի Լէշիլէր իլէ իթլիֆալ էթմիլմէք, վէ Ալման ըու'էտալ ըուհանիլէսինի պու իլի միլլէթլէր իլէ պիւրէշաթիլալէն մա'տա իլը-վաթ վէ Տալմաթիլալը իլէ տէ ուլուշարը-մազ, հէքէսի հայրէթտէ պըրազան պիւր ֆիլ ու հարաքէթ խտի: Ալման հիւլթիլթիւր վէ-րան ֆըրգալը մէքըլիւր թէքրիլպէլ քէմալը իլթիլալլէ թէմալա էթմէքտէ օլուպ, քէն-տիլէրին 'աղիմ տէշէթիլի մուհիլ օլմալ իւլթէ, Գօնթ Թաաֆէյին իթլիլալ էթմիլ ուսուլ մուլաֆթալ օլմագտա, վէ պիւրիլիլ-լէրիլէ հիւլ ուլուշալմայան միլլէթլէր չիմտի միւլթիլէնի օլուպ պիւր վիճուլ թէքլիլ էթ-մէքտէ օլտուղարընը միւլաշալտէ էյլէտիլէր: Պիւր չիւլիլ սուրէթի դա'նիլտէ իթլիֆալ էթմիլ օլտն պու միլլէթլէրին էքսէրի արա-սընտա հաղիլ իթլիլալալ էօղ տըր: Անլէ-րին իթլիֆալը մէնֆո'ալթ միւլթիլէպիլէ գաղիլիլնէ մէնուլթ օլուպ, պու հալտըն խարիճիլտէ օլարը հալտէ, Լէշիլէր Չէք-լէրին մաթլուպալթըն թէմալիլալ, վէ 'աքսի գաղիլլէ թաղաթիլնտէ տախի Չէքլէրտէ Լէշ-լիլէրինըն թէմալիլալ էտէրլէր: Հէֆի պու միլլէթլէրի պիւրիլտէ թուլթան դաթ կալը-

նը Գօնթ Թաաֆէ տիւր: Միւլարիլէյին մէք-քիւր միլլէթլէրին մաթլուպալթն օլտն միւ-նա'տալէրի ուսուլընտան գօրղմըլ օլարազ, քէնտինն իլէ տէֆ'ա թէքլիլ էթմիլ վիւ-քէլա ա'ղալը պիւրէր պիւրէր քէնտինտէն ալ-ըլարըլարտան, միւլթէտիւր օլարըլ պիւ-թիւն միւլալթտէ քէնտիսի իչիւն վարա-մէնթօտան ընֆիլլէր ինթիլալ էյլէտի: Պու ընֆիլլէր տախի քէնտինն թէք էթմիլլէ-րինտէ, փարլամէնթօտա ալալա'ղա հալլալտէ օթուլմալը մէհարէթլի վէ էյի թա'լիլ ու թէքլիլ օլուլմըլ մէ'մուլարտան քէնտինն ընֆիլլէր սէշտի: Պուլմըլէ պէրապէր, միւլա-րիլէյ, հիւլ քէնտի քէնտինի պօղմալարազ, քէնտինն փարլամէնթօյա 'ա'լալ պիւր պաշ վէքիլ օլմալըլ կալընըլ իմիլթաթ օլմա'ուլ օլտուղընը 'ալէմէ իլան ու պէյան էյլէտի: Հաղիլալթ հալ շու տըր քի, Ավսթրիա տա ուսուլըն սիյալիլէնն ճէքէնտը Մաճարիս-թանտա օլարըլտան քիւլլիլէն ֆէրգիլ տիւր: Մաճարիսթանտա միլլէթ մէճիլի հայալթը միլլիլէնն մէքէլի տիւր, Ավսթրիա տա իսէ միլլէթ մէճիլի անտազ միւլալալտէ իլէ պա-զի գալմալալ տըր: Էնիւլմէն ի մէքըլիւր մէվէքէթլին ուսուլըն սիյալիլէսինի իտարէ էթմէքտէ հիւլտէ կա'նալիլ կօղ տըր: Անըն ա'ղալըն էքսէրի իմիլթաթ օլմալար ու թէ'սիլլէր ինթիլալ օլուլը: Սէրալ խալը, 'աքսէրլէր վէ մէ'մուլար քէնտի գալպէրինտէ անտէն իքրա հէքլէր: Պիւր-գաթ Գօնթ Թաաֆէ Բայսթիլալ հիւլթիլթէ էնկէլ 'ալալ էտիլ, կիւլիւնէլէք պիւր սու-րէթլէ անըն իւլթիլնէ պազար: Պիւր չիւլ-հէ Գօնթ Թաաֆէ պու միլլէթ մէճիլի էն-ճիւլմէնն լաղլ ու իպլալ օլուլըլ, անըն կէրինէ կիւլէլ վէ լաթիֆ թալիլալթը էվ-լալալ վաթմալտան միւլթէլէքլիլ պիւր հիւ-քիւլթիլ մուլթալէնն կէշէլէլինն մէ'մուլ էթմէքտէ տիւր:

Վիէննա վէ սա'լիլ Ալման չէրլէրինտէ Գօնթ Թաաֆէյին իթլիլալ էթմիլի ուսուլ ու մէպէք իւլթիլնէ օ գալալ հալարը հա-գարէթ վէ իքրալիլթլէ պաղըլըլ քի, էյէր Գօնթ Թաաֆէ չիմտիլ տաթմ օլմալա խտի, միւլարիլէյին իմիլ շէտիա պիւր թէվալիլ վուլու' պուլմագալըն տալա գիւք օլուլմալ խտի: Միւլարիլէյին տիւր էտ տէվալ էյլէտիլ չաղալար վէ սէօլլիլալ իճալ էյլէտիլ մու'ա-մէլալթը լաթիֆէտէն տօլալը Ալմանլար միւ-շարիլէյն փէք չօգ 'ալթ էտէրլէր: Միւլա-րիլէյ պիւր զալիլալ գալալ օլմալըլ, պէյ կիպի կէշիլէն պիւր տաթմ տիւր: Գօնթ Թաաֆէ տա'նա պաշալարը մէնիլտէն էթմէքտէն մա'նուլ օլուր: Աղրալընէ ֆասանիլտէն սալ-քի 'ալիլ օլուպ, քէնտինտէ քիպը ու զու-րուր տէտիլլէրինն զէրէսի պիլէ կօղ տըր: Վիէննանըն մէքա՜ գաղթալարընտա միւլարիլէյ պիւր չաղալը վէ մուլաֆթալ հիլլէքտար, կալալալ կիւլթիլթիլ չէյլման, պիւր փարմալը պուլմուլտա օլտն պիւր տալ-գալալ, կալալալ մալիլալալ հէյէթիլտէ ընտ օլմըլը: Միլլէթ մէճիլիլտէ վէրիլէն էքսէ-րիլթիլալ արա գուր'ալըլէ միւլարիլէյին կիւ-ղիւնտէն գուրթուլալալալ գաթ ի իւլիլալ էթ-միլ օլտն Ալման հիւլթիլթիւր վէրիլէրի պիւր կիւն կէշէլէք քի իմիլթաթ օլմալ Գօնթ Թաաֆէ պիւրիլթտէ օլարազ, էթմիլլէրի միւ-նա'տալէրին կէթէր գալալ իլէրի կէթիւ-րիւլմըլ օլարըլտա իլանալ վէ իւքեալթ օլա-ճաղարընը մէ'մուլ էթմէքտէ, վէ պու իւլթիլն սա'նիլ չըգաճալը 'ալալմէթլէր չիմտիլտէն կէօրիլմէքտէ տիւր:

Գօնթ Թաաֆէյն մէրթէպէ միլլի ճէմ'իլթ-լէրին արղուլարըն մուլաֆթալ էթմիլ

իսէ, անկէր օ նիսպէթտէ քէնտի մաթլուպ-
լարընը արթըրմըչլար տըր: Վէ իտարէի
միւթադէ արդու վէ մագսէտիլէ կեան պիւր
ճիւղէթէ կեան տիկէր ճիւղէթէ չէթիւտիւմէ-
լէրինէ պիւր խիթամ վէրիլմէգսէ մէմէքէթի
փարչալայաճաղարը չիւպէսիլ տիր:

Յագաթ Գօնթ Թաաֆէ, քէնտիին իճրա
էլէտիլի թէճրպէնին մուլաֆադ օլմասը-
նա փէք տէ արդուքէչ տէյիլ տիր: Միւշա-
րիլէյի իմիթրաթօրը խօշանտըրմագ, վէ քէն-
տիլէրին ուսուլը իտարէսինտէն մա'տա
պաշգա հիւ պիւր ուսուլը իտարէ սապիթ վէ
գա'իմ օլմագ իտա'ասընտա պուլուռնան Աւ-
ման հիւրիլէթիւթէրմաննա պիւր նիւմայիլ
էթմէք իչիւն մէգքիւր ուսուլը իթթիլագ
էլէտիլ, էյէր չիմտի իմիթրաթօր պաշգա պիւր
ուսուլ իթթիլագընը թէնտիլ էլէյէքէք օլ-
սա, Գօնթ Թաաֆէ քէնտիին չիմտիքի մէվ-
գը'ինի քէմալը մէմուռնիլէթիլ պաշգա պիւ-
րիլէ պէճայիլ էտէր, լաքին օ կիպի պիւր
թէպտիլաթըն վուգուռնա Աւման հիւրիւ-
յէթիւթէրման ֆըրդաթը թէքրար ուզուռն
միւտտէթ մէվգը'ի իլթիտարտա պաշգի գա-
լաճագ մը, եօգ իսէ ֆէրգիլի ֆէրգիլի միլլէթ-
լէրին միւնադա'ա վէ միւճատէլէրի, Բայ-
խաթալ տէնիլէն միլլէթ մէճիլալին թէ'սիր
վէ նուֆուզը թա'նթընտա պուլլընմայըպ,
գա'իտէ ի պիթարաֆիլէ ըլ'այէթ էտէն պիւր
վիւքէլա թէչքիլին' մի միւնթիւ օլմագ,
պուլլարը վաղըթ պէլլի էտէճէք տիր: Պա-
լատէ մէգքիւր հալլար Ավսթրո-Մաճարիւ-
թանն պէօյիւք պիւր մուհարէպէ էթմէսինէ,
վէ մուհարէպէտէն սօնկրա իմիթրաթօրըլըն
նէ հալտէ գալմասընա մէնուլ տըր:

ՄԱՔԻՆԱՆԸՆ ԱՍՍՐԸ ԸՃԵԼԻԼԵՍԻ

Պու պէնտ Ութիւր Մէն-Ֆէպըր տէնի-
լէն պիւր զագէթատան իսթիլարաճ օլընմըչ օ-
լուպ, մէտէնիլէթտէ թէրագըր էթմիլ մէմէ-
քէթլէրին հալլինի կէօսթէրիւր, վէ էննիհայէ
պու մէմէքէթին տալի օ հալէ կէլէճէյին-
տէ չիւպէսիլ եօգ տըր:

'Ամէլէ կիրուհիին գըյասէն եարսըլ վէ
մու'ինսիլ պիւր հալտէ օլտըրարը վաղըթ
թէճէքքիւր էտէր ատէմէր հալա եաշամագ-
տա տըր: Անլէր ֆէնտ հալտէ եաշար էն
ֆէնտ վէ էն գապա գուճաշարտան եա-
փըլմըչ էլպիսէ կիլէրլէր, վէ միգտարճա ազ
վէ նէվճէ գուլվէթսիլ թա'սիլալէ թէ'այ-
յիւլ էթմէքէլ իթթիլա էտէրլէր իտի: Պիլիմ
պու կիւնքի կիւն անկաաղըմըլ մա'նաա
թա'լիմ ու թէրպիլէ ի 'ուճուլիլ օլ վաղըթ
նամա'լիւմ պիւր չէյ իտի: Պիլիմ, հագընտա
պա'ն էթտիլիմիլ վաղըթ պուլլաաա ալթմըչ
պէչ եալսօտ եթթիլ սէնտէն էօթէյէ վար-
մալ: 'Ամէլէ կիրուհի թօրադտան փէք ազ
պիւր թէ'այիլ թա'սիլ էտէ պիլիւր, եալսօտ
կէչիլէրի իչիւն էն գապա ալաթ վէ էտէ-
վաթը պուլուռնան ֆէնտ հալալը ֆապիլգա-
լարտա փէք սըգը վէ աղըր սուրէթտէ չալը-
չըպ չապալամագ մէճպուր օլուպ, քէնտի-
լէրին 'աղիլ վէ մա'րիլթէթիլ արգատաշարըն-
տան պա'ղըլարը ազ էմէքէլ չօգիլ մէյաանա
կէթիւրէն մաքինալար իճաաղըլէ անլէրին իչ-
լէրինի թալսֆիլ էթմէյէ գաղգըլարըլարըն-
տա, անլէր օ քիմսէլէրէ թամմ պու կիւնքի
կիւնտէ պա'ղը քիմսէլէրին էթտիլէրի կիպի
մուգալվէթ էտիլ, քէնտի էլ վէ այագ պաղ-
լարընը տա'նա զիյատէ գալիլէշտիլտիլէր, վէ
անկաաղըլ փէք վաղիլ ֆէ էտիլմէտիլէրի,
վէ իւզէրինէ չիւպէլի նաղար իլէ պաղաղ-
լարը նէվ'իճատ մաքինալարըն եարսըմը օլ-
մագսըլըն հիլլէ խուրտէսիլ էլ իչիլէ քէն-

տիլէրին սատագաթլարընը թէքրարէն իպ-
րալ էլէտիլէր:

Իչճի վէ մաքինա պիւրի պիւրլէրիլէ օլրա-
շարագ եալալ եալալ իլէրի կիթտիլէր, վէ
իչճի անճագ մաղլուպ օլտըրտան սօնկրա
իլլալ վէ իսքեալ օլտու:

Պուրնան վէ տէլա'իլ մէրդուլը էֆքեարը
պալթըլէսինտէն վաղ կէչիլէթէտիլէր իսէ տէ,
պալթէթիլէ օլան հագիլգաթլէր պու վաղի-
ֆէյի իճրա էթտիլէր: Պիւր փամուգ մաքինա-
սը զիյատէ փամուգ թէմիլլէյէ պիլիլ քէնտի
էլլիլէ եալալ պիլալիլնտէն տա'նա էյի եալի-
տըլընը կէօրալիւքտէ, չարնաշար հագիլգաթլը
հալը գապուլ էլլէտի իսէ տէ, անըն'ուճուլի
սուրէթտէ իսթիլմալ օլուռնա պիլլէճէյինէ ի-
նտնամաթ: Քէնտի սա'ատէթի ի հալի իչիւն օ-
լան հէր պիւր իսլանաթա գարչը պիւր տիւշ-
մէն իլէ ճէնք էտէրճէսինէ ճէնքէլալի, վէ
անճագ քէնտի նէսիլ վէ անտէն սօնկրա կէ-
լէն նէսլ կէչտիլքտէն սօնկրա, մաքինալարըն
տա'նա զիյատէ իչէտէ պիլիլ անըն քէնտի էլ-
լէրինտէն տա'նա էյի եալիալ պիլալիլնի էօյ-
րէնտի: Քէնտիի ազ էմէքէլ չօգ իչ մէյտա-
նա կէթիլէն մաքինալարըն քեաֆֆէտի իւ-
ղէրինէ քէնտիին վէ քէնտի չօճուլարընը
էլլինտէն էթմէքէլիլնի ալըպ տիւնաաաաաաա
շարը սիւրէն տիւշմէյիլ կիպի նաղար էտէր ի-
տի, հալպուքի ասըլ հագիլգաթլ չիմտի օլ-
տուլը կիպի օլ վաղըթ տալի անլէր քէն-
տիին էն հագիլի վէլի ի նի'մէթլէրի օլմա-
սընտան 'իպարէթ իտի: Անըն հալլընը թէ-
տէննի էթմէսինի մուճիլ օլմագըլ էտէրտէ, ան-
լէր անը տա'նա զիյատէ ալալանտըրըլ թէր-
ֆիլ էտէր: քէնտի մու'ալլէնէթ վէ իւրմէ-
թիլնէ օլան ինթիյաճը աղալաճաղը կէրտէ
տա'նա զիյատէ չօղալտըր:

Տօղրուտան վէ տօղալտան եիւղէրճէ
միւթթէլիլ ֆագաթ վաղըլէն պէլլի ուսուլ
վէ եօլարտա մաքինալար նէվ'ի պէչէրին էն
սատըլ վէ հագիլի տօթլարը օլմուշ տըր-
լար: 'Էօթիւն թէլալ վէ 'աճէլէսինտէ պու
խուսուլար ատէմէրին կէօղլէրինէ կէօրլէն-
մէլլէր: Անլէր լօգօմօթիլի 'ատի'արապայա,
վալիօրը կէլէքէն կէմիսինէ, թէլէլիլալիլ փօս-
թա իլէ մէքթուպ կէօնտէրմէյէ, նէվ'իճատ
Ուլնէյէթըր թիւֆէնկիլնի էսքի չաղմագըլ
թիւֆէնքէլէ թէրճի էտէրլէր իսէ տէ, պու
իսթիլա' վէ իճատարըն, պիլիլմէքէնտէք-
տէ օլտուլըմըլ պիւր չօգ նի'մէթ ու պէրէ-
քեաթը մուճիլ օլտըլընը կէօրմէքտէ
տիլլէր: Շու կէչէն եիկիլմիլ օթուլ սէնէ
միւտտէթիլնտէ իճրա էալիլէն թէրագըլթ
էրպալը վուգուլիլնտէն տէ պիլլէ 'աղըլտըր
հայրէթտէ պըրաղաճագ 'աճա'իպաթտան ի-
սէլէր, քեար ու սա'աթլարը քիւլլիլէն պաշ-
գա տա'իլլէրէ մէնսուպ օլուպ, մաքինա
'ալլէմիստէ նէլէր վուգուլ' պուլտըլընտան
քիւլլիլէն պիլապէր օլանլարա անլէր նէ
օլմալը տըր:

Շիմտի պիւր տագիլգէտէ պիւր, եալսօտ
պիւր սա'աթտա ալթմըչ միւքէմմէլ տիլիլ
մաքինալար, ԱՅ տագիլգէ եալսօտ տա'նա գըս-
սա պիւր վաղըթտա պիւր պիլլին մաքինալար
հէյի ալաթ վէ էտէվաթը միւքէմմէլ օլմագ
իւզըլ, պիւր կիւնտէ իւշ կիւլ սա'աթ եալի-
մագ միւքէլն տիր: Պուլտան պիլլէ զիյատէ
'աճիլ վէ էնէմմ օլանը պիւր կիւնտէ պիւր լօ-
գօմօթիլի եալսօտ գարա վալիօրը մաքինալար
ինչա էթմէքէլլին միւքէլն օլմալը խուսուլար
տըր: Բէսսամըն փլանլարընտան իչճիլէր թա-
րաֆընտան մէգքիւր փլանլարըն գուլվէտէն
ֆիլլէ իլարաճ օլուռնալարընա վարընճայատէք,
հէր պիւր թէքէլէք, գօլ, գալիագ վէ չըպուգ
մատէնիլնտէն մաքինալար վարընճա թամմ վէ
միւքէմմէլ սուրէթտէ եալիլալ պիլիլ:

Հէր պիւր միւր գաղանա մըլալանագ, հէր պիւր
պօրու պօրու սաճընա կէլլէշտիլլէմէք, վէ
թիւթիւն պաճաալնտան քիւլ սագսընա
վարընճա, պիւր կիւնտէ եալիլըպ պիլիլլէ-
պիլմէք միւքէլն օլուպ, քեալիլլէն թէճիլ օ-
լուռնալար կիւլ աթըն իչիլնի էթմէյէ հաղըրա-
նա պիլիլ: Պու անճագ 'աղըլ ինսանի թա'թը
նէլարէթ վէ ալալէթիլնտէ օլան մաքինալար
գուլլանմագլէ, սըգը պիւր նաղարէթ ուսուլը վէ
վաղըթ ու գուլվէթիլ էյի սուրէթտէ գուլլանմագ,
վէ իչ հագըլնտա քեալիլ մա'լիւմաթլէ միւքէլն
տիր: Սէնէտէն սէնէյէ ի'մալ օլուռնա մաքի-
նալարըն 'ատէտի, վէ անլէրի եալիմագ իչիւն
սուհուլէթլէր չօղալտըլէ 'ամէլէյէ օլան իհ-
թիյաճըն տա տա'լմա արթտըլընը սթաթիս-
թիլլէր կէօսթէրմէքտէ տիր: Մաքինալար 'ա-
մէլէնին իչլէրինի էլլէրինտէն ալաճաղը կէրտէ
անլէր իչիւն իչ մէյտանէ կէթիլիլ: Պիւր իչ-
ճիլն մէվգը' վէ իւրմէթիլ էլլինտէն ալըն-
մաալ անա օլ իչէ միւմասիլ օլան պաշգա
պիւր իչ վէրմէք իչիւն տիր: Մաքինալար մու-
լալէթէթ էտէլլէր, 'էյէր մաքինալար գուլ-
լանըլմասալը, տա'նա չօղ ատէմէրէ ինթի-
յաճ հաալ օլուր իտի' տէյէ պիլիլլէր, ֆա-
գաթ օլ վաղըթ մա'սուլալթը արգիլլէ վէ սէն-
'ալիլ տէ էքսիլիլ, աղ մաքինալար եալիլըր,
վէ պու վէճիլէ աղ ատէմէրէ ինթիյաճ հաալ
օլուր: զիւր մաքինալար վաղիլլէ վէ մէ'մուրի-
յէթիլ պիւր ատէմիլ խըմմէթ վէ էմէյիննիլնոգ-
սանընը տօլտուրմագ, անը կիւքսէլթմէք, վէ
անըն գաղանճըն աղալաճագ կէրտէ չօ-
ղալթմագ տըր: Գալիու սիւրկիւսիւ քէն-
մէք իչիւն պիւր չիլթ էլ մաքինալար իլէ
պիւր ատէմ փէք սըգը գօր չալըլմա, վէ տուռն
իւճրէթլէ կիւնտէ կիւճպէլա հէր պիլիլ ֆիւր-
մագ գուլթընտա օլան կիւլ սիւրկիւսիւ քէ-
սէ պիլիլ, հալպուքի անա չիմտի միւթթա-
մէլ օլան նէվ'իճատ պիւր պուլըրու մաքինալար
վէրսէն, մէրդուլ անընլէ պիւր կիւնտէ
տէօրթ պիւր սիւրկիւսիւ քէսէ պիլիլ, անլէրի
քէնտի էլլէրիլէ քէնտիլլէրինտէն տա'նա էյի
քէսէ պիլիլ:

Մաքինա տիւքքէնը թէրագիլալթը մէ-
տէնիլէննիլ սէպէպէրինտէն պիլիլ տիր: Փօ-
լիլիլալ չիւնալարըն անա'աթ վէ մա'րիլթէթ-
լէրի անըն էմիլնի թալլի'տիլլէր: Մաքինա-
լարըն մու'ալլէնէթ վէ եարսըմը օլմատըլճա
անլէրին թէտալլիլիլ հաքիմանէլէրի նաֆիլլէ
օլուր: Լօգօմօթիլի, մալթալա'ա վէ թէլէլրալի
օլմասա, անլէր քէնտիլլէրին էֆքեար ու նի-
յաթը մալսուռնալէրինի քէմալըլլէ պէյան, վէ
անլէրի էհալլէ իչիլթտիլլէմէլլէր: Վէրիլլէն
պիւր չէլլի թէմալը թէմալընա մէյտանա կէ-
թիլմէք իչիւն պիւր մաքինա վիւնընը գուր-
մագ եալսօտ եալիմագ իլթիլտարը, գուլվէ ի
'աղլիլլէննիլ խուսուլսի սուրէթտէ քէմալ պուլ-
մասընա մէնուլ տըր: Պու քէմալ վէ թէ-
րագըլ իսէ եալընըլ 'ամէլլալթ իճրա էտէնէ
միւնհաալը օլմալըլ, չօգ քիմսէլլէրին անտէ
մէտիլալ վէ հիսսէլլէրի վարտըր: Պիւր մաքի-
նա տիլիլլէրին իճաալնա սէպէպ օլուպ,
չօգճա խուսուլսի մա'ալլարա մալսուռնա վէ
միւնհաալը իսէ տէ, պուլլարըն նէթիլէսի
հալլինտէ, 'աղըլ ինսանիլնիլ սուլ մաքինա-
լարտան տա'նա մուլթաղալմ վէ միւքէմմէլ
պիւր թանէսիլնի եալիլըլ մէյտանա կէթիլմէսի
չօգճա վուգուլ' պուլլան պիւր չէյ տիր: Մաքի-
նաճը քէնտի էլլի վէ 'աղըլըն էտէրի վասը-
թալըլէ սէօյլէր: Անըն գուլվէ ի 'ամէլիլէսի-
նի թէլիլտէ միւնա'լալ վէ միւնալիլ օլան
պիւր մաքինա մէյտանա կէթիլտիլքտէ տիւն-
եանըն սէքէնէսիլնի թէլիլտէ էտէր, քէնտի
հէմմիլլէրինի էլ իչիլ գուլլուլընտան գուր-
թարըլ, հալ իչիւն անլէրին էօնիլնէ տա'նա
'ալլի մէս'էլլէր վաղ' էտէր: Վէլ հաալը հէր

խոստովանող քեզնոր ճիշտին հայրն իսկան վէ թերագրաւնս սէպէպ օլուպ, քէնտի է- մէքլէրի վասթաւընէ տիւնեայը տահա էյի պիր հալտէ թէրք էտէր:

ՆԱԳՁ ՀԱԳԳՐՆՏԱ ԷՅՅՐԷՆ

Պիլէքտէ թամմ պաշ փարմաղըն հիգասըն- տա լուրուշարը հիսս օլունան նոսղըն չարի- մասը, երւրէյին շէրեանլար վասթաւընէ աչըգ գըրմըղը դանը վիճուտէ. աթմասընը պէյան էտէր: Եյէր երւրէյ. դա'իֆ իսէ, նապ- գըն չարիմասը տախի դա'իֆ տիր: Եյէր եր- րէք նիղամաղը սուրէթտէ իշլէրսէ, նապղըն չարիմասը անը կէօթէրիր: Փարզըն առէմ- լէրին նապղարընը չարիմալարը փարզըն օլուպ, պէօյէնէ կէրէք չօճուգ վէ կէրէք 'ազլ ու իտրաք սահիպի առէմ քէնտի նապ- գընըն չարիմասընըն նիոպէթ ի թապի'իյէ- սինի պիլմէլի տիր: Եյէր առէմ խասթա օլուր տա, տօղթօր անը կէօթէյէ կէլիւսէ, խասթանըն սաղըղըն էմասընտա նապղընըն տազիդէտէ գաչ տէֆ'ա չարիմասընը պիլմէք տօղթօրա պէօյիւք ֆա'իտէ էտէր: Տիրա- յէթլու միւ'էլլիֆին պիրի աթիւտէքի վէճիւէ հաղայօր:

«Հէր պիր 'ազլ ու իտրաք սահիպի առէմ սընհէթ ու աթիլէթի էմասընտա նապղընըն տազիդէտէ գաչ տէֆ'ա չարիմասընը պիլմէ- սի փարզ տըր: Պու վէճիւէ պու հայրնի նա- միղաճ օլաղընտա օլան հալի իլէ ըուպար էտէրէք, քէնտի հալ ու մէվլի'ինին էնէմի- յէթի հաղընտա պա'ղը տէրէճէ թասաւլուր վէ էֆքեարա գահիլ օլա պիլլի: Սրա սըրա նապղըն չարիմաք եա աղըր հարէքէթ էյլէյէն առէմէլ տօղմուշ օլուպ, վէ էլտէ օլան խասթա տախի աչիլնէվ'տէն օլա պիլտիլն- տէն, վալիտէյն հէր պիր չօճուղըն սաղըմ վաղթընտա օլան նապղընըն չարիմասընը պիլմէլի տիր: Պէհէր տաղիդէտէ պիր մա'սու- մըն նապղընըն չարիմասը 140, ետի եա- չընտա օլանընքի 80 գատար, վէ երմի եա- չընտան ալթմըն կաչընա դատար օլանլարըն նապղը 70 տէֆ'ա չարիլըպ, ալթմընտան սէք- սէն սիննինէ վարանատէք փէյ տէր փէյ նապ- գըն չարիմասը 60ա թէնէղղիւ էտէր: Սաղըմ պէօյիւմիւշ պիր առէմին նապղը պէհէր տաղիդէտէ 70 տէֆ'ա չարիլըպ, 60ա թէնէղղիւ էթտէ սընհէթ ու 'աթիլէթի պէր քէմալ օլա պիլլի: Լաքին էյէր նապղ 70ի թէնէղղիւ էյլէր իսէ օ զէման խասթաղը վար տէմէք տիր: Երւրէք հատտէն աչըրը չարիլըպ, պիր ետրտէ հէրաթէթ եա իլթիհապ (հաղը) օլուպ վիճուտ էրիմէքտէ տիր: Մէ- սէլա վէրէմ 'իլլէթիտէ օլաղըն կիպի նապ- գըն թէտրիճէն 70տէն 110 եա 120յէ վասըլ օլաղըն սըրատա խասթանըն իֆաղաթընա իւմիտ աղալըպ, մէրգուճ չօգ կիւն կէնէք- սիլ էօլլուր: Եյէր նապղ ալարճա պէր տէվամ 70 գաղըր, վէ ճուգ'ի տէ էօքսիւրիւք օլուր իսէ ազ ճիլէր 'իլլէթի տէմէք տիր:

Գալըն ինսանի խարիք իւլ առէ 'աճիպ պիր մաքինա տըր: Պու քիւշիւք պիր փար- չա աղալէ օթուգ, գըրգ, էլլի եա երւգ սէ- նէ կիճէ վէ կիւնտիւգ չէքիլիպ աչըլարազ գանը վիճուտին հէր պիր գըսմընա նէչը է- տէր: Ուշուրըղ, ուշանըրըղ, իշլէրիւղ, տիւ- չիւնիւրիւղ, վէ երւրէք իսէ պիր տիւղիւյէ չարիար: Եյէր մէշղուլիլէթիլիւղ աղըր օլուր իսէ, երւրէք տախի չօգ իշլէր: Լաքին էյէր մէշղուլիլէթիլիւղ հատտէն զիյատէ աղըր, եա- խօտ թէ'սիր եա թէլաչըմըղ փէք տէրին օլաճաղ օլուր իսէ, գալըպ պա'ղը տէֆ'ա փաթ- լար եա քէնտի իշլինտէն տուր օլուր:

«Ենէմալի տիղգաթլէ գալպինի հըֆը էյլէ,

դիրա հայաթըն մէնպա'ը անտէն տիր:» Վի- ճուտին հէր գըսմընա գալպտէն հայաթ ա- գընթըլարը աղար: Վէ պէօյէնէ գալպ ինսա- նըն հիսս, տիւշիւնիւղ վէ գալպիլինին մէր- քէգի մաղամընա գօնուլմըն տըր: Վէ հայա- թըն մէնպա'ը անտէն օլաղընտան գալպի քէմալը տիղգաթլէ հըֆը էթմէմիլ էմր օլուն- մըն տըր:

ՄԱՆԹԱՐ

Մր. Սնտըրսըն մանթար հաղընտա եա- գընլարտա իրատ էթմիլի պիր նութընտա մէքըիւր մատտէտէն տիլ իւղ զիւքը վէճիւէ պահա էթմիլ տիր:

«Շու էլիմտէքի չիլէ պօրուսընըն աղըն- տա իւք էվլէլ պիր փարչա գօմէլաթիւղ, ա- նըն ալթընտա պիր օտուճ փարչաթը, վէ օտուճ փարչաթը ալթընտա պիր մանթար փարչաթը օլուպ, անէրի աղըրլաչըրմաղ ի- չիւն օտուճ վէ մանթար գուրչուճ եալիւշ- տըրըմըն տըր: Պօրու սու իլէ տօլու օլուպ պիր գուլվէթ թուլուճպաւընա մէրպուլթ տըր: Պու գուլվէթ թուլուճպաւընէ մէքըիւր պօրուսըն հէր պիր միւրէպպա' փարմաղը իւ- գէրինէ 300 օգգա աղըրլըղընտա պիրթաղիւղ գօյա պիլլիլիւ: Իշլէ թաղիւղ էտիլօրմ, վէ կէօրիւշօրսընըղքի մանթար հէր թարաֆտան չէքիլիպ հաճի օ դատար քիւշիւլտիւ քիւ ալ- թըղ սու երւղիւնտէ երւղէմէլիպ պօրուսըն տիլպինէ չէօքտիւ: Գօմէլաթիւք թաղիւղտէն զէրէ գատար միւթէնսար օլմամըն տըր: Օտուճ տա պա'ղը տէրէճէ չէքիլմիշ իսէ տէ, կէօղէ կէօրիւնէճէք եախօտ անը պօրուսըն տիլպինէ պալթըրաճաղ տէրէճէտէ տէլիլ տիր: Իշլէ պօրուսըն եանընտան պիր մուսղուգ աչըպ թաղիւղի գալարըլօրմ: Կէօրիւշօր- սընըղքի մանթար տէրհալ աչըլըպ երին էվ- վէքի խաֆիֆիլինէ բիւճուճ էտէրէք թէք- րար սուլըն սալթիւնտա երւգէր: Շիշլէրին աղընը գալպաճաղ իշլին մանթարըն պու տէրէճէ գըլմէթտէ թուլթուլըպ իսթիմալ օլընմասը անըն պու 'աճա'իպ խասթիլէթին- տէն նէլէթ էտիլօր: Մատտէ ի մէքըիւրէ- նին էլաթիլիլէթ եախօտ եալանմասընըն վէք չօգ իմթիտաթը օլաղըն կիպի փէք ու- գուճ միւրտէթ տէ տէվամ էտէր: Շամիլա- նիա վէ սա'իր թէխամիւր էտէն չէրապ չի- չէլէրինի գալպաճաղ իշլին թափա հալինտէ գուլանըլան էյի նէլ' մանթարըն չիշլէ- րին աղըլարընտան չըգաղըլաղտա նասըլ իմթիտաթ էթաթէքի փէք ա'լա մա'լիւմի- նիլ տիր: Օն սէնէ պիր տիւղիլէ թաղիլի գալթընտա պրաղըլարգաւան սօնկրա չըգաղըպ անէրի էօլմիւշ, վէ հաճմէրինին երւգտէ 75 թէգալիւտ էյլէտիլինի պուլմուշըն տըր: Ե- յէր մանթար ուղուճ միւրտէթ սըճաղ սու իշլինտէ պըրաղըլաճաղ օլուրսա հաճիլ չիշ- նին պօղաղընտա օլաղըն վաղըթաթըն- տէն թաղիլպին իւշ գաթ պէօյիւք օլուշօր:»

ՀԱՎԱՏԻՍԻ ՇԵԹԹԱ

Ալմանիտա չըմէնտըֆէր եալիւրալտան պէրու կէնէն հաթթա գարֆընտա օլաղըն կի- պի չէտիտ դար եաղմասըլէ եօլուլարըն քէչտ ու կիւղարընա պու տէրէճէ մուճա- նա'աթ օլմամըն իտի: Պա'ղը ետրէրտէ չը- մէնտըֆէր խաթթիլարը պիր եարտա տէրին- լիլինտէ գար ալթընտա գալմըն տըրլար: Ինկիլի գոնալընտա տախի էօյլէ չիտտէթիլ ֆուրթուճալար գուհուր էթմիլ տիրքի, ին- կիլթէրա իլէ էվրօփա գըթ'ասը արասընտա օլան թէլէկրաֆ խաթթիլարը պօղուլարազ մուլապէրաթ տուրմըն տըր:

—Իսիանիանըն միլլէթ մէճլիսինտէ 9 կիւն մուպահէտէն սօնկրա եէնի պիր տօնանմա ինշտընտ դարար վէրիլտի: Տօնանմա ին- շասը իշլին 9,000,000 Ինկիլի լիւրասը թախ- սիս օլունմըն տըր:

—Լճաճի թաչաճըն պէյանընա կէօրէ, Միւթ- թէհիտէ ի Սմէրիգա հիւքիւմէթիլլէ Պապը 'Ալի արասընտա եէնի պիր 'աճանամէ իմզա- լանմըն տըր: Պու 'աճանամէ էնէպիլ թէ- պա'իլէթիլի գալպուլ էթմէք պապընտա 1874տէ իմզալանըպ, ֆէրդիլ մա'նալարըն հալլի օլաղըն իշլին իճրասըղ գալմըն օլան 'աճա- նամէնին թէճէտտիւտիւ տիր: Եէնի 'աճանա- մէ իլէ մէս'էլէյէ միւսա'իտ պիր նէթիճէ վէ- րիլմիշ տիր, չէօյլէ քի Սմէրիգա թէպա'ասը օլաղտան սօնկրա վաթանլարընա 'ալտէթ էտէնէր Սմէրիգա հիւքիւմէթիլին հիմայէ- սինտէ պուլընաճաղ տըրլար:

ՄԷՔԹՈՒՊԼԱՐ

ՏԻԻՅԻՆ ՍԷՖԱՍԸ, ՎԷ ԱՆԸՆ ՃԷՖԱՍԸ

Նոյեմբեր 8 ձիւմ'ա էրթէսի կէճէսի, Թա- լասա եարմ սա'աթ դատար մէսաֆէսի օլան Տէրէվէնք գարիլէսինտէ մէ'մուլին դայրի պիր էսէֆէնիլի վապա'ա, կէրէք գարիլէնին վէ կէրէք Թալասըն ճիւմէ էնալիսինէ դայէթ 'աղիւմ պիր տէնէլէթ վէ տէրին էսէֆ վէրմիշ տիր:

Գարիլէի մէքըիւրէտէն 20 եաչընտա պիր կէնէ թէհիլիլ իշլին տիւլիւն թէտարիլին- տէ պուլուճուպ, տիւլիւն հաթթաւընըն ձիւ- մա'ա էրթէսի ախալմը մահուտ գա'իտէ'ի'ա- թիլիգալ իմթիտալէն, (մէլուճ գա'իտէ) քէն- տի աչալապ ու աղրանը իլէ, միւրաֆֆէրա- նէ գըղ էվլինէ կիտիլ, օրատա մասանիլիլն ու իւնտան, վէ մէքիւլաթ ու մէշրուպաթ- լա սէրիսօլ օլաղըլարը սըրատա, հատը ի- թիտալը թէճալուգէն, զիլլէթիլին միւթէմէճ- ճիտ օլմասը իշլին, կէնէ մէրգուճմիւլվիլէր էնտալթ էթմէյի տիւշիւնէրէք, սա'իլլէրին մա'լիւմի օլմագաղ խաֆիլէն էվլէ կէլիպ էօ- լիւմիւնիւ պէլինէ սօղար, վէ 'ալտէթիլինտէ, հէնկեամը թա'ամ րէսիտէ ի էնճա'մ օլաղըն տաղըղալարտա, պէլինտէ րահաթաղըղ հիսս էտէրէք, ետրէշտիլմէք մէրամը իլէ օյնար իքէն, րէվլիլըն ալթէլ ալարազ պարուլթ վէ տիւման գարնընա պօչանըր: Օլ անտէ պիր վէլվիլէ տիր գօլիւպ գան իլէ միւլէմմա էվլէ կէթիլիլլիլ: Վէ տէրհալ Թալաստան կէճէ- լէյն 'աճէլէթէն հէքիւմ չաղըլըպ ճէրահիլլէյէ տա'իր թէտալիլինէ պաղըլըն իսէ տէ, չի ֆա'իտէ, տիւլիւն զիլլէթիլին եաս ու մաթէ- մէ պըրաղաղազ, օլ միւհիլք եարէտէն վէ- ֆաթ էտէր: Պու տիլսուղ մէնդարէ տէլլ սալթ գարիլէնին վէ վալիտէնին գալպէրի- նի թէսէլլի գապուլ էթմէք էսէֆլէ տօլաղըն- տու, իլլա 'ուճուճ էհալիլ չէֆգաթա թահ- րիք էյլէտի:

Իշլէ 'էօմրիւն էն մէսուտ տաղըղալար սա- յըլան տիւլիւն զիլլէթիլին: Իշլէ սէֆա պախշ էտիճի թա'ամըն ճէֆապախշ էնճամը:

Ա'հ, նիլէ պէօյլէ գօնչէվլէ տէլիլիլլար օլ էպէտիլլիք գօրգուսուճու թաչմայըպ, իշ- կի ալթէլիլ էթրաֆընտա փէրվանէ կիպի տօ- լաչը իքէն գալթուլուլար:

'էօմրիւմիւղ նէ գատար խայալի պիր չէյ տիր: հայֆա քի անա մագպուլթ գաեալար կի- պի կիւլլէնէրէք թօղտան տահա խաֆիլի վէ փէք ուճուղ իարաֆ էթմէքտէլիլ: 'էօմիւր պի մանէնտ կիւլ միսիլլիլ իսէ տէ, անը վա- գըլթան էվլէլ պիւրիւշտիւրիւպ, ճէնլին փէնչէսինտէ էօրսէլլէ էօրսէլլէ թէտալիլ ու ֆաղիլլէթտէ աճ, վէ թարիլի հէլաքտա

պի իրաճ գըլմագտայող: Իշխէ խապը ճէհլ-
տէ ուշույանն տէհէթլի ուշանմադ:

2 Դեկտ. 1886

ՅՈՎ. ՀԱՆՆԵՍՅԱՆ ԲԱՐՍԵՂՆԱՆ

Թալաս

ԳԱՆԱԻ ՍՈՒԼԹԱՆԻՅԵՏԷՆ

Գաւալը Սուլթանի ինկիլզ գոնոյրը Մ. Մէլին-
զին վէթաթընտան տօլոյը Պրն. Հ. Ս. ճէլաթընդըն
թարաթըմըղա իրապէս էթմիշ օլտըղը մէթթուպը իճ-
մալէն պուրոյա նազլէ տէրիդ:

Մ. Մէլինզ թապիթը լմէմուռնէ վէ ճֆ-
տաթը ճէմիլէյէ մալիք պիր զաթ խոխ: Միւ-
թէվէթֆա ի միւմալիէյէ, ըրվայէթէ նազա-
րէն, Յճ եաշընտա պուրուռնարազ, շէտիտ պիր
սաթըլըմանա թուրթուրուպ քէնտիթի տիւշ-
մէնին էլինտէն դուրթարմազ նիշէթիլէ հէր
ինսանի չարէ իսթիմալ օլունտու իսէ տէ,
թաթլիա ի կէրիպան էյլէյէմէտի: Տէֆնինին
հազին ալալը կէչէն սալը կիւնիւ (Դեկ. 14)
շէհրիմիլին Ամէրիգա դոնաօլտընըն բէմի
տա՛վէթի իւզէրինէ ֆազլիլէթու Պատ. Ա.
Պուղտանեան ետիլիյէ սուրէթ ի ֆէվզ էլ'ա-
տէտէ իճրա օլունտու: Մ. Մէլինզ էօլտիւ,
ֆազաթ իշպու վէթաթ տնըն զիքրինի քէն-
տուսինի թանըյանլարըն գալպինտէն բէսիտ
էթմէյէ քիտաթի պիր սէպէպ օլումազ: Մէր-
հում'աճաթի պիր թարղտա կէրէք էշարիֆ
վէ կէրէք էսաթիլին հիւան ի թէվէճէհիւ-
նիւ քէնտինէ ճէլալ էթմիշ օլաղընտան,
հիսս ի իշթիւրաքէրինի իզհար իշիւն միլէլ ի
միւթէլիֆէ գէվաթը միւթէպէրանը վէ
պէօյիւք պիր իզտիհամ տէֆն ալալընտա հա-
ղըր իտիլէր: Քէնտինին հէր քէստէն սէվիլ-
տիլի հազիլաթ իսէ տէ, էվիլէա անըն հէր
քէսի սէվտիլի տաթի պէտիհի տիր: Մէրհում-
մըն նա՛շէսի շէհրին քէնտըրնտա ինկիլզէ-
րին գապրիսթանընա տէֆն օլունտու, օրա-
տա Պատ. Ա. Պուղտանեան, Բում մէթրօ-
փօլիտի մուզհիրի վէ Ֆրանսըզ դոնաօլտու
ճէնապլէրինտէն միւթէպէրապէն նուրթըլար
իւրաթ օլունտարազ, միւթէվէթֆանըն խա-
սա՛լի ի ճէմիլէյէնէ մէտն ու սէնալէր օլուն-
տու:

Միւմալիէյէին հազիլի տիշանէթէ տօղրու
օլան հիսս ի խալիսի զիքրէ շայան աղը:
Գաւալ ի Սուլթանիյէ Ինճիլի ճէմա՛լթը՝ էս-
նա ի թէ՛ատտիտէ էթէնա ի միւթէվէթֆա-
տան կէօրտիւշիւ վիզայէ իշիւն մէմուռնի-
յէթլէրինի էյ ճան ու տիլ անա թաղաթիւ էթ-
մէյի քէնտինէ վազիֆէ ի մուղատտէսէ՛ատտ
էտէլէր: Մ. Մէլինզ հիշի հայաթընտա
տիլնտար պիր էօմը սիւրիւպ, սա՛տաթլու
պիր էօլլամ իլէ տաթի իրթիհալը տարը
պաղա էյլէտի: Քէնտինին սօն նէֆէսինի
տու՛ա իլէ թէսլիւմ էյլէտիլինի իշթիմէք պի-
ղէ մէսրուրիլէթ ի ազիլմէյի մուճիպ օլմուշ
տուր:

Քիլիսամըղըն իճրա մէճիլի, նումունէ ի
թէ՛սիւֆ օլմազ իւզրէ, կէլէճէք կիրալի կիւ-
նիւ պիր խուսուսի բուհանի մէճիլա՛պա
օլունտու, մէրհումըն'ա՛լիլ ի էսէֆ միւթէվէթ-
րաղընըն թէսլիլէսի զընընտա վա՛զ վէրիւ-
մէսինի գարաթ դըլմըշ օլուպ, պու խուսուս
իշիւն շէհրին Փրօթէթմանըն պիր գա՛ջ ա՛ղա-
սը խասսէթէն տա՛վէթ օլունտուլար տըր:

Քէնտիլի իշիւն էսէֆ էտէն գէվէթ ի միւ-
թէրէմէ, էվիտը նազիքէ վէ քիլիսէ ի մա-
հալլէյէնին սէմալի թէսլիլէյէ նա՛լ օլմալա-
ընըն թէմէնինի էտէրիդ:

Պ. Թ. — Ալէ-էլէ՛ Լ. Հէրաթտան ալարազ
նէֆս ի Գալա ի Սուլթանիյէ մէքաթիլի ի
'Օմանիյէսինտէ ինկիլզ լիսանընըն թէտրի-
սաթընըն թանի լմէմուռնիյէթէ ալընտըղընը

իլան էթմիշ խոխ: Պուռնըն սըհէթի պիլիմ
իշիւն տանա մէշքիւք իսէ տէ, Փրօթէթմանըն
էրմէնիլէրին մէքթէպ ֆէհրաճընտան տաթի
լիսանը մէքթիւրըն Մէ՛տրիֆ ճանիպինտէն
լաղլ օլմալընտան միւթէվէթլէ՛ատտ օլուն-
տու: Շէհրիմիլտէ Ֆրանսըզ լիսանընըն
հէր մուռնթաղամ մէքթէպտէ պիլա միւմա-
նա՛լթ թէտրիա օլընտըղը հալաթ, ինկիլզ
լիսանը կիլպի գէնկին պիր լիսանըն ալալի,
'ալլի վէ մատտի պէրէթթաթընտան կէրէք
միլլէթ վէ կէրէք վաթմանըմը սիւպէնտընըն
նէ՛ էստաթի սէպէպէ մէպնի մահրում գալա-
ճաղը պիլիմ իշիւն անալընտա պիր մէսէլէ
օլմուշ տըր: Պա խուսուս Մէմալիլ ի Մահ-
րուսէ ի Շահանշինն սա՛լը շէհրէրինին կէ-
րէք պէլիք վէ կէրէք միլլէթ մէքթէպլէրին-
տէ ինկիլզ լիսանը պիր մէվիլ ի միւթէնա
իշրազ էթմիշ տըր:

Լէլա՛ն Հէրաթըն պու խուսուստա էթմիլի
թէտրիլաթը սահիհէսինին ֆատիլաճըմըզ
'Իլմիլէրվէր էթէնտիմիլին հիւքիւմէթ ի ա-
տիլէսի ճանիպինտէն սէմ' ու իթիպարա ա-
լընտաղընա իւմիտի գալիլիլզ վար տըր:

ՍԻՍ ԿԱՅՈՂԻԿԱՍՈՒՆՈՒՆ ԳԱՅՍԷՐԻՅԵՏԷ
ՋԻՅԱՐԵԹԼԵՐԻ

Գայսէրիյէտէ Նոյ. 12/24 Չարշէնպիս կիւ-
նիւ սա՛լթ տօղու լաւտալէրինտէ չալըն-
մագտա օլան ճիւմէ խիթաթիլան քիլիսէ չան-
լարը, Միւ կաթողիկոսու Ամնապատիւ
Մկրտիչ Սրբաղան շայրհաղրէթլէրինին շէհ-
րիմիլի թէշրիֆլէրի միւթտէսինի խօշ պիր
սուրէթտէ իլան էյլէմէքտէ իտիլէր:

Օլ կիւն Լուսաւորչալան, Փրօթէթմանըն,
վէ Գաթօլիք էրմէնիլէրին, վէ Բումալըն
բուհանլարը, վէ սա՛լը գէվաթը միւթէ-
պէրան կաթողիկոս հաղրէթլէրինի իսթիլ-
պալա չըղըլ միւշարիլէյի տօղրու էրմէնի
Լուսաւորչալանլարըն Ատուաճաճին քիլի-
սէսինէ էնտիլիլէր: Կաթողիկոս հաղրէթ-
լէրինի կէօրմէք իշիւն հէր թարաթտա՛ղիմ
գալապաղը հաղըր իտի: Կաթողիկոս հաղ-
րէթլէրի քիլիսէտէ հաղաթա լիսանը թիւր-
քի իլէ աթի իւլ մէ՛ալ իրաթընտըն էյլէտի:

Ճօճուլուղումտա պուրաթա դատար քէ-
մալը ասուալէլը վէ բահաթ իլէ տէվամ էյ-
լէտիլիլ իշիւն, էվիլէա, Սլաշա չիւքրանի-
յէթիմի թաղաթի էտէրիմ: Սանլէն, թէք-
միլ հիւրընէթ իլէ կէրէք ճիւմանի վէ կէրէք
բուհանի իշէրիմիլէ պաղա պիլտիլիմիլ իշիւն
չաղ օլմազ իլէ պէրապէր, պու գատար հիւր-
ընէթէ՛ սայէ ի շէվէթիլալէ ի տէվէթիլ 'ա-
լիլէ ի 'Օմանիյէտէ նա՛լ օլա պիլտիլիմիլ ի-
շիւն, պու պապտէ վէլիլ ի պիլմիլնէթիմիլ
ֆատիլաճըմըզ շէվէթլու, գուաթէթլու, մէ-
հապէթլու Սուլթան Ալալ իւլ Համիտ խան
հաղրէթլէրինէ թէշէքթիւրի ֆէվզ էլտաթի
թաղաթիլ իլէ, սէրիլ ի սալթմանաթը միւլիւ-
քէնտէլէրինտէ տա՛լիմ գալմասընը թէմէնի
էտէրիմ: Սալիսէն, պէնտէլէրինի իսթիլա-
լա հիմմէթ պուլլուրան Բում վէ էրմէնի բա-
հիլիլին վէ միւթէպէրանընա, վէ Գաթօլիք
վէ Փրօթէթմանըն գարնաալարըմըզ մէմ-
նուռնիլէթիմի խասսէթէն խալաղ էտէրիմ:
Նուրթընա տէվամէլ Պիր ատէմ գէնկին օլ-
մազ իլէ, պիր ատէմ՝ աղիլ օլմազ իլէ, պիր
ատէմ կիւքսէք ըրլապէ սահիլի օլմազ իլէ,
պէօյիւք օլմազ, սէրվէթ, 'տղ ու աիւրու-
յէթ, վէ պալա ըրլապէ ինսանա շէրէֆ տէ-
լիլտիր: Անճագ քէնտինտէ պուլլուրան իւ-
թիլտաթ ու գալիլիլէթլէրի 'ումուռնի մէն-
ֆաթընա իսթիմալ էյլէյէն գաթլար պէօ-
յիւք տիրէր: Էվիլէթ, թէվաթիլիլտէ իսթ-
լէրի պու կիւնէ գատար մէտն ու սէնա իլէ

զիքր օլունմըշ գէվաթ միւշահէտէ՛ էտէրիլ:
անիլէրին իսթիլիլին պու գատար մէտն ու
սէնա իլէ զիքր օլունմալարը պաղա պիր
շէյաթն տէյիլ անճագ՝ ումուռնի խօշը իշիւն
ֆէտաթընտըլը իլէ հիւանի իւրէթ պրաղմա-
լարընըն սէմէրէսի տիր: Իմտի սիւզ տաթի
պէօյիւք օլմազ, վէ իսթիլիլիլին զիքրի պա-
ղի գալմասընը իսթէր իսէնիլ, 'ումուռնի
մէնֆաթընա խալաթիլ իլէ հիւանի իսթիլ
պրաղընը՝ տէտի, Պատէհու նուրթընա իւ-
թամ իլէ քիլիսէ իթթիլալընտա քէնտիլի ի-
շիւն հաղըրանըմը օտաթա կիւնէք քէն-
տինի թէպրիլէ կէլէն գէվաթը հիւանի սու-
րէթալէ գապուլէյլէմիլ:

Կաթողիկոս հաղրէթլէրի Նոյ. 17/24 տէ
լատէ ի վիլիլթա պապընտա, Բում վէ Փրօ-
թէթմանըն վէ Գաթօլիք բուհանլարընը զիւ-
յաթէթ էյլէտի: Չօպանըմըզ ֆաղիլէթլու Պատ-
ֆերուլէնին խանէսինի թէշրիֆիլտէ հիւանի
սուրէթտէ գապուլ էյլէմէք իշիւն, Մէքթէպ ի
'Ալ թալէպէկէանը, վէ գոնաղըն տաթիլիլ-
տէ պուլլուրան զըղլար մէքթէպիլ թալէպա-
թը, գոնաղըն սալոնուտա գարալ պէգարը
տիլիլիլա՛լ Կաթողիկոս հաղրէթլէրի իշէրի կիր-
տիլիլտէ խօշ պիր սուրէթտէ էրմէնիլէ պիր
իլահի թէրէնիլում էյլէտիլէր: Պատէհու միւ-
շարիլէյէ գոնաղըն ֆէվզանի զընմընա կէօ-
թիլիլալիւ, վէ օրատա Պատ. Քիւրուլէ վէ
հոգաթարճու մէճիլի 'աղալարը իլէ պիր աղ
միւտտէթ միւշաղաթման սօնկրա՛ալտէթ
էյլէտիլի սըրատա թալէպէկէան գոնաղըն
ֆէվզանի զընմը սալոնուտա նիւ տա՛լիլ
թէշէթլէ էթմիշ օլաղազ, լիսանը էրմէնի իւզ-
րէ միլլի պիր իլահի թէրէնիլում էյլէտիլէր:

(Պատէհու՝ սնկրա)

ԻԽԹԱՐ

Չաթը շահանշինն սայէ ի հիւրընէթիլալէ-
սինտէ Մէմալիք ի մահրուսէնին հէր ճիւն-
թիլտէ պիլա միւմանա՛լթ ինճիլ վա՛ղ օլուն-
մագտա իքէն, պիլմէյիլ նէ սէպէպէ մէպնի
Գաթմամօնի վալիսի շէհր ի մէքթիւրտէ ին-
ճիլին վա՛ղընը ետաղ էտիլ, 'խալտէթլէ
վալիլին խանէսինէ կէլէնէրի մէն էթմէք ի-
շիւն գապլիլէ վաթթմաթըլէ վալիլին խա-
նէսինի սալոթաթա ալտընմը տըր:

Պու շէյ պիլ ճիւմէլէ էսնալը 'ատալէթ վէ
հիւրընէթլէ մուճիլ ի էսէֆ օլմազլէ պէրա-
պէր, Գաթմամօնի վալիլի իլէ օրատա պու-
լընան պիլտաթլէլէ իլլթիլալը 'աղիլի սէ-
պէպ օլմուշ խոխ: Վէ հէր նէ գատար վալի
վաշա հաղրէթլէրինտէն պու միւմանա՛լթըն
գալտըրըլը ինճիլին վա՛ղընա միւտա՛տէ
էթմէլէրի իսթիլալում օլունտը իսէ տէ, անիւ-
րին իսթիլալարընա ինալէ ի սէմ' օլունմաթը:

Նիհայէթ Հիւքիւմէթ ի Սէնիլէնին տիլ-
զաթընը պու խուսուսա տա՛վէթ, վէ Գաթ-
թմամօնիլտէ ինճիլին վա՛ղընա միւտա՛տէ
պուլլուրմալարընը իսթիլալում իշիւն շէհր ի
մէքթիւրըն վալիլի ֆաղիլէթլու Յալիք Ֆիլ-
եան էթէնտի 1886 Սեպ. 10 տա իսթմաթ-
լա կէլալ: Մա՛ էլ մէմուռնիյէ պէյան էտէրիլ
քի, միւմալիլէյին իսթիլալաթ Հիւքիւմէթ ի
Սէնիլէ թարաթընտան թանիլ լմէմալա՛լա
յա ալընըլ, Գաթմամօնի վիլայէթիլտէն տա-
լի անըն հիւ պիր կէօնէ նալալըզ հարաքէթ-
ալէ պուլլուրմալարընը թալտիլ օլունտընտա
սօնկրա, մահալ ի մէ՛մուրիլէթլէ 'ալալէթլէ
վա՛ղ էթմէնին տա՛լի միւտա՛տէ պուլլուր-
մըշ, վէ միւմալիլէյին կէրինէ միլլէթ մէճիլ-
սի թարաթընտան տալի վալիլիլին թա-
տիլ էտէն պիր շէհաթթիլալէ իլթա՛ օլուն-
մըշ տըր:

Յ. Ֆիլեան էթէնտի շէհրիլալէ պուլլուրմը-
ղը 31/2 ալ գարֆընտա Ամէրիգան խան իւ-
պատէթիլտանէսինտէ, Լանկատա, Գուլաթ-
պուտա վէ սո՛լը մահալլէրտէ վա՛ղար վէ-
րէրէք վաթթընը էյլիլէ գուլաթմըշ տըր: Իւ-
միտ էտէրիլ քի միւմալիլէյին պուրատա
պրաղաղը թէ՛սիլ պաղի օլուպ չօղ սէմէ-
րէյի մուճիլ օլմազ տըր:

Միւմալիլէյի էօլընը թէշէքթիլէրինտէն
հըֆլէ ֆաթիլեթ վէ ճէմա՛լթընա սալլիմէն
կէթիլտիրմէսինի, վէ անըն ճիւմէլէ սա՛լ ու
զայրէթլէն մէյիլտար զընմաթընը Սլաշաթա
թէմէնինի էտէրիլ:

ՇՈՒՊՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Բաժնի 27 Դեկտեմբեր, Վե Արարիկ 8 Յունուար 1887

ԱՅՎԱԼ Ը ՆԱԶԵՐԷ

Առաջին պաշտոնը վե մուհարեպէնին զուհուրը հաղորդեալ եւք տիկէրինէ թապան թապանա պրտո օլան խապէրէր շույո՛ւ պուլմապտա տըր։ Պիր կիւն մէսէլէ ի հաղըրէնին օւլա իլէ խիթամ փէղըր օլաճաղընա թէ՛ մինաթ պէյան էտէն պիր զաղէթա, էր թէսի կիւն գորդու վէէնաթէյի մուհիա խապէրէր վէրմէքաէ տիր։

Բուսիանըն թէտարեքաթ ք հարպիյէպինի թէղեիա վէ տէվաթ էթմէքաէ օլաղըր իշի պիրմէքաէ տիր։ Թաշա՛նն վիէննա մուսալիւրինին պէյանընա կէօրէ, 30,000 նէֆէրաէն իպարէթ օլան 2 ֆըրգա ի ասքէրիյէ Պէսաւապիտա Թունա եաղընալըրնա՛ ճէմ՝ էտիւմիշ տիր, վէ սա՛իր 2 ֆըրգա ի ասքէրիյէնին տալիս օրայա կիթմէսի էմր օլունմը տըր։ վէ հիւքիւմէթին իշինէ եարար կէմիւլէրին ճիւղէսի տալիս Օտէսաւա վէ Գարա տէնիլլին սա՛իր լիմանըրնա՛ ճէմ՝ էտիւմիշ տիր։ վէ Քիէֆաէն ալընան շախի պիր մէքթուպա կէօրէ, 300,000 նէֆէրաէն իպարէթ պիր օլունմըն շէնր ի մէղքիւրաթ թօլլանմասընա, վէ իշար էտիւմիշ օլան 40,000 լաւ նէրէրաէն հէր պիրինէ 20-30 նէֆէր ասքէրին գօնաղ էթմէսինէ տա՛իր էմրէր վիրտա էթմիշ տիր։

Վարչալտան պէյան էտիւմիլինէ կէօրէ, ասքէր եաղմագ իշի պու սէնէ ատէթա օլաղըր վաղըթտան էրքէն պաշալալաճաղ տըր։ Ալմանիա հուտուտը եաղընալըրնա օլան չըմէնաթէր միւտիլլէրինէ չըմէնաթէրին ճիւղէ էննէպի վէ խուսուսա Ալման վէ Լէհլի մէ՛ մուրըրնա եօլ վէրմէլէրի էմր օլունմը տըր։

Վիէննաւտան իշար օլունաղըրնա կէօրէ, Գարաւաղ ֆրէնսի 33,000 ասքէրին սիլա՛ն ալթընա ալընմաճըն էմր թմիշ տիր, վէ 17-30 եաղընա գտաւ ճիւղէ սա՛նիալ ի զուլվէթ տաթմէրին ասքէր եաղընաճաղ պէյան էտիւմիշ տիր։ Գարաւաղըն իշպու հաղըրըղընաւ Բուսիա իլէ Ալմիթիա արաւընա պիր մուհարեպէ զուհուրընա տնիւրին Ալմիթիայա գարը չըգաճաղալըր, վէ Սըրպիա թաթիթըն Գրալ Սիլմանա ֆէթրօ Գարա եօրկէվիլէ կէշիւթէյէ չալընաճաղալըր զանն օլունմաղտա տըր։ Էսնա ի մուհարեպէտէ Պաղան հիւքիւմէթիւրինին իթթիսաւընը թէսիլ իշին Պուքէշտէ Սըրպիա թարաֆընտան պիր միւզաքէրէյէ պաշալմմը տըր։

Թաշա՛նն ֆարիս մուսալիւրինին պէյանընա կէօրէ, Սէն ֆէթրապուրկաւն ֆարիսէ կէօնաէրիլլին պիր մէքթուպա Վիքի հաթիթա էվվէ Բուսիա իլէ Ալմանիա արաւընա պիր ասնաւմէնին իմզալանաղընը պէյան էտիւմիշ տնիւր եաղընմը տըր։ Պէօյէ պիր իթթիֆաղա Գօնթ ֆալնօղիլին իթթիլաղ էթատիլ մէսէլին, վէ տալի Բուսիալըրնա մէնֆուրը օլան Մ. Յիւքէնին Յրանաւա Վիւքէլա իլաւթիլինէ կէշէնէլ իլվայէթիլին սէպէս օլաղըր զանն օլունմաղտա տըր։ մաղաթ պիլլէ Սիլմիթիանըն իթթիֆաղընը Ալմանիանըն թէրք էթմիշ օլունաղընա ըթթիլնա տէլի տիր։ Էյէր Բուսիա իլէ Ալմանիա արաւընա պիր կէօնէ եէնի անկաղըն հուսուլէ կէմիշ իսէ, օ տալիս սուլըն պաղաւը իշին օլաղ կէրէք տիր։ Ալմանիանըն էն զիյաւնէ էտէնէլ շէյ Բուսիա իլէ Ալմիթիա արաւընա պիր մուհարեպէ զուհուրընա պիրմարաֆ տուրմաղ օլա պիլլի։

Իսթանբուլ զաղէթալըրնաւն պա՛ղըրալըր Պուլգարիթման մէսէլէսինին պիր ան էվվէլ խիթաթիլլի օլունալընա Բուսիանըն չիմաթիլէլլէրնա պիր արգուքէլ պուլընաղընը պէյան էթմէքաէ տիրէր։ Լէհլի շէսաւալըն զաննընա Բուսիանըն պէօյէ պիր արգուտա պուլընմաղտա սէպէպի, մէսէլէ ուղուն վաղըթ մուսալլաղա պաղըրաղա, ֆըրէնա Ալէքսանալըն Պուլգարիթմանա լալտէթի գորդուսընա օլաղ կէրէք տիր։ Էյէր Բուսիա ֆիլ հաղիղէ մէսէլէ ի հաղըրէյէ պիր խիթամ վէրմէքա իւրգուսընա, վէ Պուլգարիթման լալտիլլէթիլին թանըյան պիր թէտալիլէ րաղիլիս արգուսընա տէր հալնա՛լլ օլա պիլլի։

Հիւքիւմէթ ի սէնիլլէնին մէսէլէ ի հաղըրէյէ պիր խիթամ վէրմէքա էմէլլիստէ պուլընաղընա քիմաէ շիւպիէ էտէմէղ, Տէվլէթ ի Սիլլիէ մէսէլէնին պիր ան էվվէլ պիրմէսի իշին ֆրէնա աղ Սիլիլլէրնա շաւղէտիլլին գապուլ էթմիշ իսի. ֆաղաթ պու եօլաւ մէսէլէյէ պիր խիթամ վէրիլէմէյէնէն անկաղընը օլաղըլէ, հիւքիւմէթ ի Սէնիլլէնին թէտալիլլէրէ միւրաճաթիլէ մէսէլէնին թէսիլլի իշին Պուլգարիթման ֆըրգա ի մուսալիլլէ րուսաւընաւն Մ. Ջանգօթը Տէրիւպաւաթէ տա՛վէթ էյէտի. ֆաղաթ Լէհլի շէսաւալըն պէյանընա կէօրէ, Մ. Ջանգօթ պու տա՛վէթի գապուլ էթմէմիշ տիր։ ֆաղաթ կիւնիւ վիրաւ էտէն պիր թէլէկընաֆաւն կապան էֆէնալինին իսթանաղա կէլմէք իւղըլէ Մուսթաֆա ֆաշալա վաղը օլունաղ Գարանիլինա պէքէմէքաթ օլաղընալլալլալըն տըր։ Շէօյէլ քի միւմալիլլէ եաղընալըրա շէնրիլլիլէ միւվաթէլէ էտէնէքալի։ Պուլգարիթման հէլէթ մէպուսէսի Յունիլ Յաէ Լօնտրա շէնր էմիլին թարաֆընտան թա՛ւաւ տա՛վէթ օլունաղըր։ Պուլթարիլաւն սօնիլա անլէրին հարեքէթիլին տա՛լլ պիր մա՛լիւմաթ եօղալը։ Անտէն էվվէլ հէյէթ ի մէպուսէ Լօրա էտիլլէ իլէ միւշաթիլլէնին եաղըլլէ էվլլիստէ թա՛ւալ էթմիշլէր իսի. Շէօյէլ քի հէյէթ ի մէպուսէնին Լօնտրաւա իլթիֆաթ վէ մուհապէթիլլէ գապուլ օլունաղըլըր արէյինաթ հիլ պիր իլթիլլէ էտիլլէմէքա ֆաղաթ շէնրիլլիլ զաղէթալըրնաւն պիրինին, հէյէթ ի մէպուսէ Լօնտրաւա իլթիլլէ սուրէթաթ գապուլ օլունաղըրա տէլիլ վէրիլլիլ իսպէր սօղըր տէլիլ տիր։ Անլէր Վիէննաւա գապուլ օլունաղըլըր կիլի Լօնտրաւա տալիլ զալլ իլթիլլէ պիր սուրէթաթ գապուլ օլունաղը տըրալ։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Պիրմայը հալը առալիլլէ իտաթ էթմէք իշին ճէնէրալ Բօպլթիս 33,000 նէֆէրաէն իպարէթ պիր օլունա իլէ իշի քէմալը կէրմիլլէ իլէրի կէօթիլլէքաթ օլունա, Մարա 13է գտաւ ասաքիլին զըմը աղա՛մըն կէրիլ չաղըրա պիլլէնէլլին մէմուլ էթմէքաթ տիր։ Միւմալիլլէ Դեկ. 28աէ Մանտէլիլ զուրպիլլաւն պուլընմաղտա Պուտաւա վիլլէրին սէր-փիւղօփիւղ իլէ կէօրիւշալլէ։ Իշպու միւլաղաթմա սէր-փիւղօփիւղ Պուտաւա մէզնէպիլլին մաթըւլ էյլէտիլլէ մէրհամէթ ու ատալէթին նէտէն իպարէթ օլաղընը պէյան էթաթէն սօնիլա, մէզնէպիլլին զա՛ֆիլլէթիլլին մուհիա պիր շէյ վուգուլ պուլմաւալընա տա՛լլ արգու պէյան էյլէտիլլէ։ Ճէնէրալ տալի կէրէք սէր-փիւղօփիւղ վէ կէրէք իլթաղաթընա պուլընմա զէնիլլիլլէ մէզնէպիլլին տալ միւտալիլլէ օլունմաղաճաղընա տա՛լլ թէ՛ միլլէլլէ տէր, սէր-փիւ-

ղօփիւ տէրալ ասըլըրնա մէշուր սէրիլլէրա էլլէրինա պիրինէ պիր էլլի կէօնաթէրէք թէրք ի սիլա էթմէսինին անա շապիթ էյլէտիլլէ։ Մարաւա չօղաղը վէ սէրիլլէրա էլլէտէն տալիլ պա՛ղըրը զալթէն թէրք ի սիլա էթմիշ տիրէր։

—Միւթթէհիտէ ի Ամէրիկա մէճիսի՛ տյաւնը մէշուր ասըլընա պիր իլլա ճէնէրալ Լօկան Դեկ. 27աէ արաւաղ վէֆաթ էթմիշ տիր։ Միւթթէվէֆա ի միւշալիլլէն Ս. մէրիկանին տալիլլի մուհարեպէ էնաւընա ֆըրգա ի շիմալիլլէնին մէշուր ճէնէրալըրնա պիր իսի, վէ իշպու սօն իլթիլլէ խապիթա իլաւթ գալիմաղալըրնա շաւղէթ թէքիլլիլ օլունաւա։ Էյէր եաղալըն օլաւ իսի կէլէնէք իլթիլլապաթմա իլաւթ շաւղէթիլլէտէ պուլընաճաղընա էվիլլի իւմիա վար իսի։

Միւշալիլլէն ֆաղըր հալաէ վէֆաթ էթտիլ, շէօյէլ քի ֆալիլաւընըն թէ՛ պիլլէլլէ իշին տէրալ պիր իտաթ տէֆիլլէրալը։ վէ վէֆաթընըն իլթիլլէ կիւնիլլէ գաւաթ թօլլանընա աղէ 13,000 թալէրէ պալիլ օլունա։

—Պէլիլլանըն Լիէթ վէ Նամըր շէնրէրինին սէքէնէսի մէղքիւր շէնրէրաթ պուլընա էսքի գալալար պէհանէ թուլթուրաղ շէնրէրինին մուհարեպէ էնաւընա թօլա թուլթուրաղը, գալալարըն իսէ շէնրէրին մուհաֆաղաւընա պիր ֆա՛լիլալլէր օլունաճաղը արալիլլէնէնէն անլէրին քիւլլիլլէ սէօթալիլլէթիլլէն հիւքիւմէթի իլաւթ էթմէյէ չաղընաղտա տըրալ։ Անլէր եա իսթիլլէ քիւմաթմա քիւլլիլլէն արի վէ եալիս միւլաւըն քէֆալէտէ միւսթաճէմ շէնրէրաթ սաքիլ օլունա արգուսընա տըրալ։

—Մր. Սթանլի Ինկիլթէրաւըն Սալթիլլէմըն շէնրինէ եթիլլէրաթ քէնալիլլէ Լօնտրալ կէօթիլլէքա իշին խուսուսի պիր գալթարը պէքէմէքաթ պուլունա։ Միւմալիլլէն էմիլ փաշայը գուլթարմաղ իշին պիր գալ կիւնալլէ եօլա չըգաճաղ տըր։ Թա՛ն գաղէթտաւըն իլապարաթընա կէօրէ, Մըսըր հիւքիւմէթի իշպու սէֆէր իշին 230,000 ֆըրանկ թալիս էթմիշ տիր։ Տօգ. Եունքըր Ջանգիլաւաւն պիր թէլէկընա քէնիլլէ էտէրէք, իշին պաշա չըգաղընալըն իշին տաճէլէ էթմէնին էլլէմիլլէթիլլէ, վէ պիլա մուհարէպէ Վաթէլալա իլթիլլէյէ աղ իւմիս օլաղընը պէյան էթմիշ տիր։ Մ. Սթանլիլլէն, մէրքէլ Ս. ֆրիլաւա էն զիյաւն սա՛նիալ իլաւթաղ օլունա, էսիլ վէ ֆիլ տիլլի տիլլ ու իլթաղըլլէ մէշուլ թիլլա թիլլա շաւղալիլլէ սէրիլլէ թիւճալըն քէնալիլլէ քէֆաղաթ էթմէսի պաղընա պիր թէրթիլլէ էթմիշ օլաղըր իլվայէթ օլունաղտա տըր։ ֆաղաթ Մր. Սթանլիլլէն եալիլաղըն պաշալալար սէօյլլէմէքաթ իլթիլլաղ էթմէքաթ տիր։ շէօյէլ քի միւմալիլլէնին նէ թարիլ իլթիլլաղ էտէնէլլէ շաւղալիլլէ տիր։ Իշպու սէֆէրիլլէ էթմէք իշին Մր. Սթանլիլլէ պէք պէօյիլլէ ֆէտաղընալընա պուլընմաղտա տըր։ Միւթթէհիտէ ի Ամէրիկայա տէօնիլլէ իրաւըն նուլթ իշին պաշալմմը օլաղըն սէյալաթա տէվաթ էթմէսի իշին անա 40,000 թալէր թաղալիլլէ օլունմըն տըր։ Պուտաւա մա՛ւա Ալմիթալիլլէ տալիլլէ նուլթալար իրաւ էթմէք իշին տա՛վէթ օլունմըն տըր։

—1886 սէնէսինին սօն հաթիթաւընա վուգուլ պուլան ֆուլթուսա Ինկիլթէրա իշին պիր չօղ սէնէլլէրաթ պէրու վուգուլ պուլան ֆուլթուսալըն հէր պիրինալլէ զիյաւն խապարաթ մուհիա օլունա տըր։ Լօնտրալը մէմէքէթիլլէն սա՛լլ շէնրէրինէ րապիլ էտէն

